

PERUSTUSLAILLISUUSILLUUSIOISTA ⁶⁰

Perustuslaillisuusilluusioiksi sanotaan sitä poliittista harhakäsitystä, kun ihmiset luulevat, että on olemassa normaali, oikeudellinen, kunnollinen, lakiin pohjautuva, lyhyemmin sanoen „perustuslaillinen” järjestys, vaikkei sitä todellisuudessa ole olemassa. Ensi silmäykseltä voi näyttää siltä, että nykypäivien Venäjällä, heinäkuussa 1917, kun ei ole laadittu vielä mitään perustuslakia, ei voi olla puhettakaan perustuslaillisuusilluusioiden syntymisestä. Mutta siinä erehdytään pahasti. Venäjän nykyisessä poliittisessa tilanteessa on merkittävintä se, että tavattoman laajat väestön joukot ovat joutuneet perustuslaillisuusilluusioiden valtaan. Ellei tätä ymmärretä, ei Venäjän nykyisestä poliittisesta tilanteesta voida ymmärtää mitään. Ainoatakaan taktillista tehtävää ei voida asettaa nykypäivien Venäjällä oikein, ellei aseteta keskeisimmäksi tehtäväksi perustuslaillisuusilluusioiden järjestelmällistä ja säälimätöntä paljastamista, niiden kaikkien alkujuurten paljastamista, oikean poliittisen perspektiivin palauttamista.

Ottakaamme kolme nykyisille perustuslaillisuusilluusioille tyypillisintä mielipidettä ja tarkastelkaamme niitä yksityiskohtaisemmin.

Ensimmäinen mielipide: maamme elää Perustavan kokouksen aattoa; sen vuoksi kaikella, mitä nykyään tapahtuu, on väliaikainen, ohimenevä, ei kovinkaan oleellinen, mitään ratkaisematon luonne, Perustava kokous ratkaisee pian kaiken uudelleen, järjestää kaiken lopullisesti. Toinen mielipide: tietyillä puolueilla, esim. eserrillä tai menshevikeillä tahi niiden liitolla, on puolellaan ilmeinen

ja varma enemmistö kansan keskuudessa tai „vaikutusvaltaisimmissa” laitoksissa, kuten Neuvostoissa; sen vuoksi näiden puolueiden, näiden laitosten tahtoa, kuten yleensäkin kansan enemmistön tahtoa ei voida sivuuttaa ja vielä vähemmän loukata tasavaltaisella, demokraattisella, vallankumouksellisella Venäjällä. Kolmas mielipide: *tietty toimenpide*, esim. „Pravda” lehden lakkauttaminen, ei ole saanut Väliaikaiselta hallitukselta eikä Neuvostoilta-kaan laillistusta; sen vuoksi se on ainoastaan episodi, satunnainen ilmiö eikä sitä millään muotoa voida pitää minään ratkaisevana tekijänä.

Siirtykäämme nyt tarkastelemaan kutakin mielipidettä erikseen.

I

Väliaikainen hallitus lupasi jo silloin, kun se oli vielä ensimmäisessä kokoonpanossaan, kutsua koolle Perustavan kokouksen. Se totesi, että sen päätehtävänä oli maan asioiden vieminen niin pitkälle, että Perustava kokous saadaan koolle. Toisessa kokoonpanossaan Väliaikainen hallitus määräsi Perustavan kokouksen koollekutsumisajan syyskuun 30 päiväksi. Kolmannessa kokoonpanossaan, heinäkuun 4 päivän jälkeen, Väliaikainen hallitus vahvisti tämän määräajan mitä juhlallisimmin.

Ja kuitenkin voidaan lyödä vetoa 99 yhtä vastaan, ettei Perustavaa kokousta kutsuta koolle tuona määräaikana. Ja jos kutsutaankin määräaikana, niin voidaan taaskin lyödä vetoa 99 yhtä vastaan, että se tulee olemaan aivan yhtä voimaton ja mitätön, kuin oli ensimmäinen Duuma,— siihen asti kunnes toinen vallankumous voittaa Venäjällä. Tullakseen vakuuttuneeksi tästä ei tarvitse muuta kuin kääntää huomionsa vaikkapa hetkeksi pois siitä fraasien, lupausten ja jokapäiväisten pikkuasiain melskeestä, joka tukkii järjenjuoksun, ja syventyä tarkastelemaan yhteiskuntaelämän kaikkimääräävää perusilmiötä, luokkataistelua.

On selvää, että porvaristo Venäjällä on mitä kiinteimmin sulautunut yhteen tilanherrojen kanssa. Koko lehdistö, kaikki vaalit, kadettipuolueen ja sitä oikeistolaisempien puolueiden koko politiikka, kaikki puheet „kiinnostuneiden” henkilöiden „kokouksissa” todistavat sitä. Por-

varisto ymmärtää erinomaisesti sen, mitä pikkuporvarilliset lavertelijat eserrien ja „vasemmisto”-menshevikkien joukosta eivät ymmärrä, nimittäin että Venäjällä *ei voida* lakkauttaa maan yksityisomistusta ja lisäksi vielä lunastusmaksuita ilman jättiläismäistä talouselämän vallankumousta, ilman pankkien ottamista yleiskansalliseen valvontaan, ilman syndikaattien kansallistamista, ilman useita mitä säälimättömimpiä pääomaa vastaan suunnattuja vallankumouksellisia toimenpiteitä. Porvaristo ymmärtää tämän erinomaisesti. Ja samalla se ei voi olla tietämättä, näkemättä, tuntematta, että Venäjän talonpoikain valtaenemmistö ei ainoastaan kannata nyt tilanherrain maiden konfiskointia, vaan myös osoittautuu huomattavasti vasemmistolaisemmaksi kuin Tshernov. Sillä porvaristo tietää enemmän kuin me, niin siitä, miten monta osittaismyönnytystä Tshernov teki sille vaikkapa toukokuun 6 ja heinäkuun 2 päivän välisenä aikana kysymyksissä, jotka koskevat talonpoikain erilaisten vaatimusten jarruttamista ja tyypistämistä, kuin siitäkin, miten paljon vaivaa maksoi *oikeisto*eserrielle (eserräthän pitävät Tshernovia „keskustana”!) talonpoikain „tyynnyttely” ja ruokkiminen lupauksilla talonpoikien edustajakokouksessa ja talonpoikien edustajain Yleisvenäläisen Neuvoston Toimeenpaneavassa komiteassa.

Porvaristo eroaa pikkuporvaristosta siinä, että se on oman taloudellisen ja poliittisen kokemuksensa pohjalla oppinut käsittämään „järjestyksen” (s.o. joukkojen orjuutuksen) säilymisen ehdot kapitalistisen järjestelmän vallitessa. Porvarit ovat liikemiehiä, suurisuuntaisen kaupallisen laskelmoinnin miehiä, jotka ovat tottuneet käsittelemään myös politiikan kysymyksiä puhtaasti liikemiesmäiseen tapaan, suhtautuen epäilevästi sanoihin, osaten tarttua härkää sarvista.

Perustavan kokouksen enemmistö nykyisellä Venäjällä tulee kuulumaan eserriä vasemmistolaisemmille talonpojille. Sen porvaristo tietää. Tietäen tämän se ei voi olla toimimatta mitä päättäväisimmin Perustavan kokouksen pikaista koollekutsumista vastaan. Imperialistisen sodan käyminen Nikolai II:n solmimien salaisten sopimusten hengessä, tilanherrain maanomistuksen tai lunastusmaksujen puolustaminen,— kaikki tämä on Perustavan kokouksen aikana mahdotonta tahi äärettömän vaikeaa. Sota ei odota.

Luokkataistelu ei odota. Lyhytkin ajanjakso, helmikuun 28 päivästä huhtikuun 21 päivään, on osoittanut sen havainnollisesti.

Aivan vallankumouksen alusta lähtien hahmottui kaksi mielipidettä Perustavaan kokoukseen nähden. Eserrät ja menshevikit, ollen perustuslaillisuusillusioiden vallassa, suhtautuivat asiaan herkkäuskoisesti kuin pikkuporvari, joka ei halua tietää mitään luokkataistelusta: Perustava kokous on julistettu, Perustava kokous kokoontuu ja sillä hyvä! Mitä siihen lisätään, se on pahasta! Bolshevikit taas sanoivat: Perustavan kokouksen koollekutsuminen ja menestys voidaan turvata vain sikäli, mikäli Neuvostojen voima ja valta lujittuu. Menshevikit ja eserrät panivat pääpainon juridiseen toimitukseen: julistamiseen, lupaamiseen, julistukseen Perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Bolshevikit panivat pääpainon luokkataisteluun: jos Neuvostot voittavat, niin Perustavan kokouksen koollekutsuminen on turvattu, elleivät ne voita, se ei ole turvattu.

Niin sitten tapahtuikin. Porvaristo kävi koko ajan milloin salattua, milloin avointa, mutta jatkuvaa, herkeämätöntä taistelua Perustavan kokouksen koollekutsumista vastaan. Tämä taistelu ilmeni haluna pitkittää sen koollekutsumista sodan loppuun saakka. Tämä taistelu ilmeni siinä, että Perustavan kokouksen koollekutsumispäivän määräämistä lykättiin monta kertaa. Kun vihdoinkin kesäkuun 18 päivän jälkeen, toista kuukautta kokoomusministeristön muodostamisesta, Perustavan kokouksen kokoontumispäivä lopulta määrättiin, niin moskovalainen porvarilehti julisti, että se oli tehty bolshevikkien agitaation vaikutuksesta. „Pravdassa” on julkaistu sanatarkka lainaus tuosta lehdestä.

Heinäkuun 4 päivän jälkeen, kun eserrien ja menshevikien palvelusalttius ja säikkyneisyys olivat tuottaneet „voiton” vastavallankumoukselle, vilahti „Retshissä” lyhykäinen, mutta erittäin merkillepantava sanonta: Perustavan kokouksen „pikainen” koollekutsuminen „on mahdotonta”!! Ja heinäkuun 16 päivänä ilmestyi „Volja Narodassa” ja „Russkaja Voljassa” uutinen, että kadetit vaativat Perustavan kokouksen koollekutsumisen lykkäämistä sillä verukkeella, että sitä „on mahdoton” kutsua koolle niin „lyhyen” ajan sisällä, ja vastavallankumouksen edessä lakeijana hyöriä menshevikki Tsereteli suostuu jo,

saman uutisen mukaan, lykkäykseen marraskuun 20 päivään saakka!

Epäilemättä moinen uutinen on voinut livahtaa julkisuu-teen vain vastoin porvariston tahtoa. Tällaiset „paljastukset” ovat sille epäedullisia. Mutta — naskalia et piilota pussiin. Heinäkuun 4 päivän jälkeen riehaantunut vastavallankumous lörpöttelee toisinaan liikaa. Heti ensimmäistä vastavallankumouksellisen porvariston suorittamaa vallan anastusta heinäkuun 4 päivän jälkeen seuraa viipymättä toimenpide (ja erittäin vakava toimenpide) Perustavan kokouksen koollekutsumista *vastaan*.

Tämä on tosiasia. Ja tämä tosiasia paljastaa perustuslaillisuusilluusioiden koko ontouden. Ilman uutta vallankumousta Venäjällä, ilman vastavallankumouksellisen porvariston (ensi kädessä kadettien) vallan kukistamista, ilman että kansa kieltää luottamuksensa eserrien ja menshevikkien puolueilta, jotka pyrkivät sovintoon porvariston kanssa, Perustava kokous joko jää kokonaan kutsu-matta koolle tahi se muodostuu „Frankfurtin juttutuvaksi”⁶¹, voimattomaksi, mihinkään kykenemättömäksi kokoelmaksi pikkuporvareita, jotka ovat silmittömästi säikähtäneet sotaa sekä mahdollista „vallan boikottausta” porvariston taholta ja heittelevät avuttomina puolelta toiselle, yrityksistä hallita ilman porvaristoa — pelkoon, etteivät he selviydykään ilman porvaristoa.

Kysymys Perustavasta kokouksesta liittyy *alistet-tuna* kysymykseen porvariston ja proletariaatin välisen luokkataistelun kulusta ja lopputuloksesta. Muistaakseni „Rabotshaja Gazeta” leuhkasi kerran, että Perustavasta kokouksesta muodostuu konventti. Tämä on eräs malliesimerkki siitä tyhjästä, surkuteltavasta, halveksittavasta kerskailusta, jota vastavallankumouksellisen porvariston menshevistiset lakeijat meillä harjoittavat. Välttyäkseen muodostumasta „Frankfurtin juttutuvaksi” tai ensimmäiseksi Duumaksi, voidakseen muodostua konventiksi on rohjettava, osattava ja jaksettava antaa armottomia iskuja vastavallankumoukselle, eikä hierottava sovintoa sen kanssa. Sitä varten täytyy vallan olla kyseisen aikakauden edistyneimmällä, päättäväisimmällä, vallankumouksellisimmalla luokalla. Sitä varten on tarpeen, että kaikki kaupunkilais- ja maalaisköyhälistön (puoliproletaarien) joukot antavat tälle luokalle tukensa. Sitä varten on armotta

nujerrettava vastavallankumouksellinen porvaristo, s.o. kadetit ja armeijan ylin johto ennen kaikkea. Tällaiset ovat konventin reaaliset, luokkapohjalle rakentuvat, aineelliset edellytykset. Ei tarvitse muuta kuin luetella selvästi ja täsmällisesti nämä edellytykset käsittääkseen, kuinka naurettavaa on „Rabotshaja Gazetan” kerskailu, kuinka äärettömän tyhmiä ovat eserrien ja menshevikkien perustuslaillisuusilluusiot Perustavasta kokouksesta nykyisellä Venäjällä.

II

Ruoskiessaan vuoden 1848 pikkuporvarillisia „sosiaalidemokraatteja” Marx tuomitsi erityisen ankarasti heidän hillittömän sanahelinänsä „kansasta” ja kansan enemmistöstä yleensä⁶². On paikallaan muistaa nimenomaan tämä seikka, kun tarkastellaan toista mielipidettä, kun eritellään „enemmistöä” koskevia perustuslaillisuusilluutioita.

Jotta enemmistö voisi todella päättää asioista valtakunnassa, tarvitaan tiettyjä reaalisia edellytyksiä, nimittäin: on pystytettävä vankasti sellainen valtiojärjestys, sellainen valtiovalta, joka antaisi mahdollisuuden ratkaista asiat enemmistön tahdon mukaisesti ja turvaisi tämän mahdollisuuden muuttamisen todellisuudeksi. Tämä yhdeltä puolen. Toiselta puolen on välttämätöntä, että tämä enemmistö luokkakokoonpanonsa puolesta, niiden tai näiden tähän enemmistöön kuuluvien (ja sen ulkopuolella olevien) luokkien keskinäisen suhteen puolesta *kykenisi* yksimielisesti ja menestyksellisesti kuljettamaan valtiolaivaa. Jokaiselle marxilaiselle on selvää, että nämä kaksi reaalista edellytystä näyttelevät ratkaisevaa osaa kysymyksessä kansan enemmistöstä ja valtakunnan asiain sujumisesta tämän enemmistön tahdon mukaisesti. Ja kuitenkin eserrien ja menshevikkien koko poliittinen kirjallisuus ja vielä enemmän heidän koko poliittinen menettelynsä paljastaa sen, etteivät he ymmärrä ollenkaan näitä edellytyksiä.

Jos poliittinen valta on valtakunnassa sellaisen luokan käsissä, jonka edut käyvät yhteen enemmistön etujen kanssa, niin silloin valtakunnan hallinta todella enemmistön tahdon mukaisesti on mahdollinen. Jos taas poliittinen valta on luokalla, jonka edut käyvät ristiin enemmistön etujen kanssa, niin kaikkinaisen enemmistöperiaatteen mukainen hallinta muuttuu silloin välttämättä petkutuk-

seksi tai tämän enemmistön polkemiseksi. Mikä porvarillinen tasavalta tahansa tarjoaa meille siitä satoja ja tuhansia esimerkkejä. Venäjällä porvaristo on vallassa sekä talouselämässä että poliittisesti. Sen edut, varsinkin imperialistisen sodan aikana, käyvät jyrkästi ristiin enemmistön etujen kanssa. Siksi koko kysymyksen ydin, jos kysymys asetellaan materialistisesti, marxilaisesti eikä muodollisen juridisesti, on tämän ristiriidan paljastamisessa, taistelussa porvariston harjoittamaa joukkojen petkutusta vastaan.

Meikäläiset eserrät ja menshevikit ovat päinvastoin täysin todistaneet ja osoittaneet, että he ovat todellisuudessa porvariston välikappaleita joukkojen („enemmistön”) pettämässä, tuon petoksen toimeenpanijoita ja edesauttajia. Olivatpa erillisten eserrien ja menshevikkien kasvatot kuinka vilpittömät tahansa, heidän poliittiset perusaatteensa — että muka voidaan päästä eroon imperialistisesta sodasta ja saada „rauha ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia” ilman proletariaatin diktatuuria ja sosialismin voittoa, että muka maan siirtyminen kansalle ilman lunastusmaksuja sekä kansan etujen mukainen tuotannon „valvonta” olisivat mahdollisia ilman tuota samaa edellytystä, — nämä eserrien ja menshevikkien poliittiset (ja tietysti myös taloudelliset) perusaatteet ovat objektiivisesti ottaen juuri pikkuporvarillista itsepetosta tai, mikä merkitsee samaa, porvariston harjoittamaa joukkojen („enemmistön”) pettämistä.

Tämä on meidän ensimmäinen ja tärkein „korjauksemme” siihen, miten pikkuporvarilliset demokraatit, lousiblancilaiseen tyyppiin kuuluvat sosialistit, eserrät ja menshevikit asettavat kysymyksen enemmistöstä: mitä todellista arvoa on „enemmistöllä”, jos enemmistö sinänsä on vain muodollinen seikka, kun taas aineellisesti, todellisuudessa, tämä enemmistö on sellaisten puolueiden enemmistö, jotka auttavat käytännössä porvaristoa juuri saman enemmistön pettämässä?

Ja tietenkin — tässä tulemme toiseen „korjaukseen”, toiseen edellä mainituista pääseikoista — tietenkin tämä petos voidaan ymmärtää oikein ainoastaan, jos otetaan selvä sen luokkasyistä ja luokkamerkityksestä. Se ei ole henkilökohtaista petosta, se ei ole „huijausta” (karkeasti sanoen), se on harhaan johtava aate, joka juontuu luokan

taloudellisesta asemasta. Pikkuporvari on sellaisessa taloudellisessa asemassa, hänen elinehtonsa ovat sellaiset, että hän ei voi olla joutumatta harhateille, hän kallistuu tahtomattaan ja vastustamattomasti milloin porvariston, milloin proletariaatin puoleen. *Taloudellisesti* hänellä *ei* voi olla itsenäistä „linjaa”.

Hänen menneisyytensä vetää häntä porvariston puoleen ja hänen tulevaisuutensa vetää proletariaatin puoleen. Hänen järkensä kallistuu viime mainitun puoleen ja hänen ennakkoluulonsa (kuten Marxin tunnettu sanonta kuuluu) kallistuu edellisen puoleen. Jotta kansan enemmistö voisi tulla todelliseksi enemmistöksi valtion hallinnassa, enemmistön etujen todelliseksi palvelijaksi, sen oikeuksien todelliseksi suojaksi ja niin edelleen, tarvitaan määrättyä luokkaedellytystä. Tänä edellytyksenä on pikkuporvariston enemmistön liittyminen, ainakin ratkaisevalla hetkellä ja ratkaisevassa paikassa, vallankumoukselliseen proletariaattiin.

Ilman tätä edellytystä enemmistö on kuvitelma, joka voi kestää jonkin aikaa, loistaa, väлкеhtiä, olla äänessä, kasata laakereita, mutta joka kuitenkin on ehdottoman väistämättömästi tuomittu luhistumaan. Juuri sellainen oli, sivumennen sanoen, se eserrien ja menshevikkien hankkiman enemmistön luhistuminen, joka tapahtui Venäjän vallankumouksessa vuoden 1917 heinäkuussa.

Edelleen. Vallankumous eroaakin valtakunnan asiain „tavallisesta” olotilasta juuri siinä, että valtioelämän kiistakysymykset ratkaisee silloin välittömästi luokkien taistelu ja joukkojen taistelu kehittyen niiden aseelliseen taisteluun saakka. Toisin ei voi ollakaan, kun kerran joukot ovat vapaita ja aseissa. Tästä perustosiasta seuraa, että vallankumouksellisena aikana ei riitä pelkkä „enemmistön tahdon” selville saaminen, ei, vaan on *osoittauttava voimakkaammaksi* ratkaisevalla hetkellä ja ratkaisevassa paikassa, on *voitettava*. Ensin keskiajalla ollut Saksan „talonpoikaissota” ja edelleen kaikki suuret vallankumoukselliset liikkeet ja aikakaudet aina vuosiin 1848 ja 1871, aina vuoteen 1905 asti tarjoavat lukemattomia esimerkkejä siitä, kuinka paremmin järjestäytynyt, paremmin valveutunut, paremmin aseistettu vähemmistö on sanellut oman tahtonsa enemmistölle, on voittanut sen.

Fr. Engels tähdensi erityisesti sitä kokemuksen antamaa opetusta, joka on tietyssä määrin yhteistä XVI vuosisadan talonpoikaiskapinalle ja vuoden 1848 vallankumoukselle Saksassa, nimittäin esiintymisten hajanaisuutta, keskityksen puuttumista sorretuilta joukoilta, mikä johtui niiden pikkuporvarillisista elinoloista⁶³. Ja tarkastellessamme asiaa tältä puolelta päädymme samaan johtopäätökseen: yksinkertainen pikkuporvarillisten joukkojen enemmistö ei vielä ratkaise eikä voi ratkaista mitään, sillä järjestäytyneisyys, joukkoesiintymisten poliittinen määrätietoisuus, niiden keskitys (joka on välttämätön voiton turvaamiseksi), kaikki tämä on maaseudun miljoonien hajalleen siroteltujen pikkuisäntien saavutettavissa *vain* siinä tapauksessa, että joko porvaristo tai proletariaatti asettuu johtamaan heitä.

Viime kädessä yhteiskuntaelämän kysymykset ratkaisee, kuten tunnettua, luokkataistelu kaikkein jyrkimmässä,ärkevimmässä muodossaan, nimenomaan kansalaissodan muodossa. Ja tässä sodassa, kuten yleensä jokaisessa sodassa, ratkaisee talouselämä — tämäkin on tunnettu tosiasia, jota ei kukaan yritä periaatteessa kiistää. On mitä suurimmassa määrin kuvaavaa ja merkillepantavaa, että niin eserrät kuin menshevikitkään, jotka „periaatteessa” eivät kiellä tätä tosiasiaa ja oivaltavat erinomaisesti nykyisen Venäjän kapitalistisen luonteen, eivät rohkene katsoa totuutta kylmästi silmiin. He pelkäävät tunnustaa totuutta, nimenomaan sitä, että jokainen kapitalistinen maa, muun muassa Venäjä, jakautuu pääasiallisesti kolmeen tärkeimpään perusvoimaan: porvaristoon, pikkuporvaristoon ja proletariaattiin. Ensimmäisestä ja kolmannelle puhuvat kaikki, niiden olemassaolon tunnustaa jokainen. Toisen — siis lukumäärältään juuri *enemmistön!* — merkitystä ei tahdota tunnustaa selvästi, ei taloudelliselta, ei poliittiselta eikä sotilaalliseltakaan näkökannalta.

Totuus on karvas pala — siinä selitys siihen, että eserrät ja menshevikit pelkäävät itsetutkistelua.

III

Silloin kun ryhdyimme laatimaan tätä kirjoitelmaa, „Pravdan” lakkauttaminen oli vain „satunnainen” tapaus, jota valtiotalta ei vielä ollut vahvistanut. Nyt, heinäkuun

16 päivän jälkeen, tuo valta on lakkauttanut „Pravdan” virallisesti.

Tämä lakkautus, jos katsomme sitä historian näkökulmasta, yhtenä kokonaisuutena, tämän toimenpiteen valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa, valottaa erittäin kirikkaasti „perustuslain olemusta” Venäjällä ja perustuslaillisuusilluusioiden vaarallisuutta.

Tiedetään, että kadettipuolue, jonka johdossa ovat Miljukov ja „Retsh” lehti, on jo huhtikuusta lähtien vaatinut vainotoimenpiteitä bolshevikkeja vastaan. Tämä vainotoimenpiteiden vaatiminen mitä erilaisimmissa muodoissa, alkaen „Retshin” „valtiollisista” artikkeleista ja päätyen moneen kertaan toistettuihin Miljukovin huudahduksiin „pitää vangita” (Lenin ja muut bolshevikit), on ollut valtakumouksessa kadettien poliittisen ohjelman tärkeimpiä, ellei kaikkein tärkein osa.

Kadettipuolue oli järjestelmällisesti, horjumatta ja herkeämättä vaatinut vainotoimenpiteitä bolshevikkeja vastaan jo kauan ennen kuin Aleksinski ja kumpp. keksivät ja sepittivät kesä- ja heinäkuussa halpamaisen parhaan syytöksen vakoilusta saksalaisten hyväksi ja saksalaisten rahojen vastaanottamisesta, jo kauan ennen yhtä parhaavaa, yleisesti tunnettuja tosiasioita ja julkaistuja asiakirjoja vastaan sotivaa syytöstä „aseellisesta kumousyrityksestä” tai „kapinoimisesta”. Kun tämä vaatimus on nyt toteutettu, niin mitä oikeastaan pitääkään ajatella niiden henkilöiden rehellisyydestä tai käsityskyvystä, jotka unohtavat tai ovat unohtavanaan tämän vaatimuksen todellisen luokka- ja puoluealkulähteen? Kuinka sellaista voitaisiin olla nimittämättä mitä törkeimmäksi väärennykseksi tai politiikassa uskomattomaksi tylsäjärkisyydeksi, kun eserrät ja menshevikit yrittävät nyt esittää asian siten, että he muka uskovat bolshevikkien vainoamisen „satunnaiseen” tai „erityiseen”, heinäkuun 4 päivänä ilmaantuneeseen „aiheeseen”? Tottahan toki on olemassa raja kiistämättömien historiallisten tosiasioiden vääristelylläkin!

Ei tarvitse muuta kuin verrata huhtikuun 20—21 ja heinäkuun 3—4 päivien liikehtimisiä toisiinsa vakuuttuakseen heti niiden yhtäläisestä luonteesta: joukkojen tyytymättömyyden, kärsimättömyyden ja suuttumuksen alkuvoimainen purkaus, provokatoriset laukaukset oikealta, kuolonuhrit Nevskillä, porvariston ja eritoten kadettien par-

jausulvonta, että muka „leniniläiset ampuivat Nevskillä”, äärimmäinen vihamielisyys ja taistelun kärjistyminen proletaarijoukkojen ja porvariston välillä, pikkuporvarillisten puolueiden, eserrien ja menshevikkien, täydellinen hämminki, suunnaton häilyväisyys niiden politiikassa ja kysymyksessä valtiovallasta yleensä,— kaikki nämä objektiiviset tosiasiat luonnehtivat kumpaakin liikettä. Ja kesäkuun 9—10 ja 18 päivä tarjoavat aivan samanlaisen kuvan luokkakannalta katsottuna, joskin toisessa muodossa.

Tapahtumain kulku on päivänselvä: yhä voimakkaampi joukkojen tyytymättömyyden, kärsimättömyyden ja suuttumuksen kasvu, yhä voimakkaampi taistelun kärjistyminen proletariaatin ja porvariston välillä, varsinkin vaikutusvallasta pikkuporvarillisiin joukkoihin, ja sen yhteydessä kaksi mitä merkittävintä historiallista tapahtumaa, jotka valmistelivat eserrien ja menshevikkien joutumisen riippuvaisiksi vastavallankumouksellisista kadeteista. Nämä tapahtumat olivat: toukokuun 6 päivän kokoomusministeristö, jossa eserrät ja menshevikit osoittautuivat porvariston apureiksi sotkeutuen yhä pahemmin sovitteluihin ja lehmäkauppoihin sen kanssa, tuhansiin sille tehtyihin „palveluksiin”, välttämättömpien vallankumouksellisten toimenpiteiden viivytykseen, ja sitten hyökkäys rintamalla. Hyökkäys merkitsi kiertämättömästi imperialistisen sodan puhkeamista uuteen liekkiin, imperialistisen porvariston vaikutuksen, arvovallan, osuuden jättiläismäistä kasvua, mitä laajamittaisinta shovinismin leviämistä joukkoihin ja lopuksi — last but not least (viimeksi järjestyksessä, mutta ei merkitykseltään) — vallan, ensin sotilaallisen ja sitten myös yleensä valtiollisen vallan siirtämistä armeijan vastavallankumouksellisen ylijohdon käsiin.

Tällainen on historiallisten tapahtumien kulku, joka syvensi ja kärjisti luokkaristiriitoja huhtikuun 20—21 ja heinäkuun 3—4 päivien välisenä aikana ja jonka ansiosta vastavallankumouksellinen porvaristo toteutti heinäkuun 4 päivän jälkeen sen, mikä oli hahmottunut jo huhtikuun 20—21 päivän aikoina täysin selvästi sen ohjelmana ja taktiikkana, sen lähimpänä tavoitteena ja sen „puhtaina” keinoina, joilla tämä tavoite oli määrä saavuttaa.

Ei ole mitään sen sisällyksettömämpää historian kannalta katsoen, ei mitään sen surkeampaa teoreettisesti ja naurtavampaa käytännöllisesti kuin heinäkuun 4 päivän

johdosta alkanut poroporvarillinen ruikutus (jota, sivumennen sanoen, myös L. Martov toistelee), että bolshevikkien „onnistui” tuottaa tappio itselleen, että siihen oli syynä heidän „seikkailuhalunsa” ja niin edelleen ja niin pois päin. Koko tuo ruikutus, koko tuo järkeily, että „ei olisi pitänyt” osallistua (yrityksiin antaa mitä oikeutetuimmalle joukkojen tyytymättömyyden ja suuttumuksen ilmaukselle „rauhallinen ja järjestynyt” luonne!), on joko luopuruutta, jos otetaan lähtökohdaksi bolshevikit, tahi pikkuporvarin tavanomaisen säikkyneisyyden ja sekavuuden tavanomainen ilmaus. Todellisuudessa heinäkuun 3—4 päivän liike kasvoi huhtikuun 20—21 päivän liikkeestä ja sen jälkeen yhtä kiertämättömästi kuin kesän tulo seuraa kevään jälkeen. Proletaarisen puolueen ehdottomana velvollisuutena oli pysyä joukkojen mukana, yrittää antaa niiden oikeuteuille esiintymisille mahdollisimman rauhallinen ja järjestynyt luonne eikä väistyä syrjään, eikä pestä Pilatuksen tavoin käsiään sillä pedanttisella perusteella, että joukot eivät ole järjestäytyneet viimeistä miestä myöten ja että niiden liikehtimisessä sattuu hillittömyyksiä (ikään kuin huhtikuun 20—21 päivänä ei olisi sattunut hillittömyyksiä! ikään kuin mikään oleellinen joukkoliike historiassa olisi sujunut ilman hillittömyyksiä!).

Bolshevikkien tappio heinäkuun 4 päivän jälkeen taas johtui historiallisella väistämättömyydellä koko siihenastisesta tapahtumain kulusta nimenomaan sen takia, että pikkuporvarilliset joukot ja niiden johtajat, eserrät ja menshevikit, eivät huhtikuun 20—21 päivän aikoihin vielä olleet sitoneet itseään hyökkäyksellä, eivät vielä olleet sotkeutuneet „kokoomusministeristössä” lehmäkauppoihin porvariston kanssa, mutta heinäkuun 4 päivään mennessä ne olivat siinä määrin sotkeutuneet ja sitoneet itsensä, etteivät voineet olla luisumatta yhteistyöhön (vainotoimenpiteissä, parjauksissa, pyövelinteoissa) vastavallankumouksellisten kadettien kanssa. Eserrät ja menshevikit suistuivat heinäkuun 4 päivänä lopullisesti vastavallankumouksellisuuden likakaivoon, koska he olivat luisuneet vastustamattomasti sitä kohti touko- ja kesäkuussa, ollessaan kokoomusministeristössä ja antaessaan hyväksymisensä hyökkäyspolitiikalle.

Olemme nähtävästi poikenneet hieman syrjään aiheestamme, „Pravdan” lakkauttamista koskevasta kysymyk-

sestä kysymykseen heinäkuun 4 päivän historiallisesta arviosta. Mutta asia on siten vain näennäisesti, sillä toinen ei ole ymmärrettävissä ilman toista. Me näimme, että „Pravdan” lakkauttaminen, bolshevikkien pidätykset ja muut heihin kohdistetut vainotoimenpiteet — jos katsotaan asian ydintä ja tapahtumien yhteyttä — eivät ole mitään muuta kuin vanhan vastavallankumousohjelman ja muun muassa kadettien ohjelman toteuttamista.

On äärettömän opettavaista tarkastella nyt, *kuka* nimenomaan toteutti tämän ohjelman ja millaisin menetelmin.

Luokaamme silmäys tosiasioihin. Heinäkuun 2 ja 3 päivänä liike laajeni, hallituksen toimeettomuuden, hintojen kalleuden, taloudellisen rappion ja hyökkäyksen suuttuttamat joukot olivat kuohumistilassa. Kadetit erosivat pelaten „syöttöpeliä” ja asettaen uhkavaatimuksen eserrille ja menshevikeille, jättäen tilinteon tappiosta ja joukkojen suuttumuksesta heidän huolekseen, he kun ovat sidotut valtaan, vaikkei heillä itsellään olekaan valtaa.

Toisena ja kolmantena päivänä bolshevikit pidätelivät joukkoja lähtemästä liikkeelle. Sen tunnusti *jopa* „Delo Naroda” lehteen kuuluva todistaja kertoessaan siitä, mitä tapahtui krenatööriyrykmentissä heinäkuun 2 päivänä. Kolmannen päivän illalla liike paisui yli äyräitten, ja bolshevikit kirjoittivat vetoomuksen siitä, että liikkeelle oli välttämättä annettava „rauhallinen ja järjestynyt” luonne. Heinäkuun 4 päivänä provokatoriset laukaukset oikealta lisäsivät laukaustenvaihdon uhrien lukua kummallakin puolella: on korostettava, että Toimeenpanevan komitean lupaus tapahtuman tutkimisesta, tiedonannon julkaisemisesta kahdesti päivässä y.m. y.m. on jäänyt tyhjäksi lupaukseksi! Eserrät ja menshevikit eivät ole tehneet kerrassaan mitään, eivät *edes* julkaisseet täydellistä lueteloa molempien osapuolten kaatuneista!!

Yöllä heinäkuun neljäntenä bolshevikit laativat vetoomuksen mielenosoitusten lopettamisesta, ja vetoamus painatettiin samana yönä „Pravdan” palstoilla. Mutta juuri samana yönä alkoi ensinnäkin vastavallankumouksellisten sotaväenosastojen tulo Pietariin (nähtävästi eserrien ja menshevikkien, heidän Neuvostojensa kutsusta tahi suostumuksesta, mutta tästä „kiusallisesta” seikasta on tietysti vaiettu mitä visuummin ja huolellisimmin aina tähän

saakka, jolloin vähäisinkin salaisuuden säilyttämisen tarve on jo ohi!). Toiseksi tuona samana yönä alkoivat bolshevikkeihin kohdistetut pogromit junkkariosastojen y.m.s. toimesta, jotka aivan ilmeisesti toimivat sotaväen ylipäällikön Polovtsevin ja yleisesikunnan ohjeiden mukaan. Neljännen ja viidennen päivän välisenä yönä hävitettiin „Pravdan” toimitushuoneisto, viidentenä ja kuudentena päivänä särettiin sen kirjapaino „Trud”, työmies Voinov murhattiin keskellä kirkasta päivää sen takia, että hän kantoi kirjapainosta „Listok Pravdy” lehtiä, suoritettiin bolshevikkien pidätyksiä ja kotitarkastuksia heidän luonaan, riisuttiin aseista vallankumouksellisia rykmenttejä.

Kuka ryhtyi suorittamaan kaikkea tätä? Ei hallitus eikä Neuvosto, vaan yleisesikunnan liepeille keskittynyt „vastavakoilun” nimissä toimiva vastavallankumouksellinen sotilaskopla, joka laskee liikkeelle Pereverzevin ja Aleksinskin sepustukset „nostattaakseen raivoa” sotaväessä ja niin edelleen.

Hallitus on poissa. Neuvostot ovat poissa; ne vapisevat pelosta oman kohtalonsa tähden, ne saavat lukuisia ilmoituksia siitä, että kasakat voivat tulla ja tehdä niistä lopun. Mustasotnialainen ja kadettilainen lehdistö, joka on vienyt päätökseen bolshevikkien jahtaamisen, aloittaa nyt Neuvostojen jahtaamisen.

Eserrät ja menshevikit ovat koko politiikallaan sitoneet sekä kätensä että jalkansa. Ollen sidottuja he kutsuivat (tai sietivät sitä, että toiset kutsuivat) vastavallankumouksellisia sotaväenosastoja Pietariin. Ja se satoi heidät entistä tiukemmin. He ovat suistuneet alas inhottavan vastavallankumouksellisen lokakuopan pohjalle. He ovat hajottaneet raukkamaisesti oman valiokuntansa, jonka oli määrä tutkia bolshevikkien „juttu”. He luovuttavat katalasti bolshevikkeja vastavallankumouksellisille. Nöyrästi he osallistuvat surmattujen kasakkain hautajaiskulkueeseen, suutelevat sillä tavoin vastavallankumouksellisten kättä.

He ovat köytettyjä ihmisiä. He ovat kuopan pohjalla.

He touhuavat luovuttaen salkun Kerenskille, menen Canossaan⁶⁴ kadettien luo, järjestäen „Säätykokousta” tai vastavallankumouksellisen hallituksen „kruunajaisia” Moskovassa⁶⁵. Kerenski erottaa Polovtsevin.

Kaikki tämä touhuaminen jää kuitenkin pelkäksi touhuamiseksi muuttamatta millään tavoin *asian ydintä*. Kerenski

erottaa Polovtsevin ja samaan aikaan vie muodollisesti päätökseen, laillistaa Polovtsevin *toimenpiteet*, hänen politiikkansa, lakkauttaa „Pravdan”, saattaa voimaan kuolemanrangaistuksen sotamiehiin nähden, kieltää joukkokokoukset rintamalla, jatkaa bolshevikkien pidätyksiä (vieläpä Kollontainkin!) Aleksinskin ohjelman mukaisesti.

„Perustuslain olemus” Venäjällä piirtyy esiin hämmästyttävän selkeästi: hyökkäys rintamalla ja liitto kadettien kanssa selustassa kaataa eserrät ja menshevikit vastavallankumouksen lokakuoppaan. *Käytännössä* valtiolta siirtyy vastavallankumouksen käsiin, sotiasjuntan käsiin. Kerenski sekä Tseretelin ja Tshernovin hallitus ovat *vain verhona sille*, niiden on pakko laillistaa *jälkeenpäin* sen toimenpiteet, sen askeleet, sen politiikka.

Kerenskin, Tseretelin, Tshernovin kaupanhieronnalla kadettien kanssa on toisarvoinen, ellei kymmenesarvoinen merkitys. Samantekevää, voittavatko kadetit tässä kaupanhieronnassa vai pysyvätkö Tsereteli ja Tshernov vielä pystyssä „yksikseen”, asia ei siitä muutu, eserrien ja menshevikkien käänнос vastavallankumouksen puoleen (käänнос, joka on koko heidän toukokuun 6 päivän jälkeisen politiikkansa sanelema) jää tärkeimmäksi, ratkaisevaksi perustosiasiaksi.

Puoluekehityksen jakso on päättynyt. Eserrät ja menshevikit ovat luisuneet porras portaalta alaspäin, „luottamuksesta” Kerenskille helmikuun 28 päivänä toukokuun 6 päivään, joka satoi heidät vastavallankumoukseen, ja heinäkuun 5 päivään, jolloin he suistuivat alas vastavallankumouksen kiiluun.

Alkaa uusi kausi. Vastavallankumouksen voitto herättää joukoissa pettymyksen tunteita eserrien ja menshevikkien puolueita kohtaan ja raivaa tietä joukkojen siirtymiselle vallankumouksellisen proletariaatin tukemisen politiikkaan.

Kirjoitettu

heinäkuun 26 (elokuun 8) pnä 1917

Julkaistu elokuun 4 ja 5 pnä 1917

„Rabotshi i Soldat” lehdessä

11. ja 12. numerossa

Julkaistaan

käsikirjoituksen mukaan